

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kemira Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kemira Oyj:n (y-tunnus 0109823-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2020. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenvedo merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.2.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Myyntin tuloutus <i>Myyntin tuloutusta koskevat laadintaperiaatteet ja liitetiedot esitetään liitetiedossa 2.1.</i></p> <p>Myyntin tuloutus on katsottu tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi, koska liikevaihto on keskeinen yhtiön taloudellisen suorituskyvyn mittari, joka saattaa luoda kannustimen myyntin ennakaiselle tulouttamiselle. Myyntin tuloutuksen näkökulmasta keskeiseksi osa-alueiksi on katsottu edellä mainittuun perustuen myyntin oikeanmääräinen sekä oikea-aikainen kirjaaminen.</p> <p>Myyntituottojen tuloutus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU asetuksen 537/2014 10. artiklan 2c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.</p>	<p>Olennaisen virheellisyyden riskin huomioimiseksi suorittamiimme tarkastustoimenpiteisiin kuuluivat mm. seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arvioimme konsernitasolla Kemiran myyntisopimuksiin soveltamien tuloutusperiaatteiden asianmukaisuutta IFRS-standardien näkökulmasta. - Suoritimme myyntitapahtumille analyttisiä tarkastustoimenpiteitä läpi tilikauden tunnistaaksemme mahdolliset epätavalliset kirjaukset. - Testasimme Kemiran käyttämään toiminnanohjausjärjestelmään sisältyvien tuloutusta varmentavien sovelluskontrollien toimivuutta. - Testasimme Kemiran johdon määrittelemien myyntiprosessin sisäisten kontrollien toimivuutta sekä analysoimme myyntiprosessissa havaittuihin kontrollipoikkeamiin johtaneita syitä. - Perehdyimme pistokokein voimassa oleviin asiakassopimuksiin ja arvioimme kirjattujen myyntitapahtumien tuloutuksen asianmukaisuutta ja oikea-aikaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvon arvostus

Liikearvoa koskevat laadintaperiaatteet ja liitetiedot esitetään liitetiedossa 3.1.

Liikearvon arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska

- vuosittain suoritettavaan arvonalentumistestaukseen liittyy arvionvaraisuutta,
- se perustuu pitkälle tulevaisuuteen ulottuviin markkinoita ja taloutta koskeviin oletuksiin, ja koska
- liikearvon määrä on olennainen tilinpäätöksen kannalta.

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2020 liikearvon määrä oli 504 miljoonaa euroa, joka on 18 % konsernin kokonaisvaroista ja 42 % konsernin omasta pääomasta.

Liikearvon arvostus perustuu johdon arvioihin konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden käyttöarvosta. Käyttöarvon määrittämiseen vaikuttavia tulevaisuuteen kohdistuvia oletuksia ovat mm. liikevaihdon kasvu, käyttökate sekä rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvioidut käyttöarvot voivat vaihdella merkittävästi niihin sisältyvien oletusten muuttuessa ja muutokset edellä mainituissa yksittäisissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvon alentumiseen.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Liikearvon arvostukseen liittyvissä tarkastustoimenpiteissä hyödynsimme EY:n arvonnäytysasiantuntijoita, jotka avustivat meitä johdon arvonalentumistestauksessa käyttämien menetelmien, arvostuslaskelmien sekä laskelmiin sisältyvien oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa.

Osana johdon käyttämien menetelmien tarkastusta vertasimme arvonalentumistestauksessa noudatettuja periaatteita IAS 36 *Omaisuuksien arvonalentuminen* -standardin vaatimuksiin sekä tarkastimme arvonalentumislaskelmien täsmällisyyttä.

Johdon arvonalentumistestauksessa tekemiä oletuksia vertasimme

- hyväksytyihin budjetteihin ja pitkän aikavälin ennusteisiin,
- ulkoisista tietolähteistä saataviin tietoihin sekä
- itse laskemiimme toimialan keskiarvoihin esimerkiksi rahavirtojen diskonttaamisessa käytetyn pääoman keskimääräisen kustannuksen osalta.

Tämän lisäksi vertasimme johdon arvonalentumistestauksen lopputulemaa Kemiran markkina-arvoon.

Arvioimme myös tilinpäätöksessä liikearvon ja arvonalentumistestauksen osalta esitettyjen liitetietojen riittävyyttä sekä asianmukaisuutta.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Muiden osakkeiden käyvän arvon määrittely <i>Muiden osakkeiden käyvän arvon määrittelyä koskevat laadintaperiaatteet ja liitetiedot esitetään liitetiedossa 3.5.</i></p> <p>Pohjolan Voima Oyj:n (PVO) ja Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) osakkeiden käyvän arvon määrittely on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka koska</p> <ul style="list-style-type: none"> - PVO / TVO -osakkeiden arvo on tilinpäätöksen kannalta olennainen, ja koska - käyvän arvon määrittely edellyttää johdolta merkittävää harkintaa. <p>Tilinpäätöshetkellä 31.12.2020 muihin osakkeisiin sisältyvien PVO / TVO -osakkeiden käypä arvo oli 211 m€, joka on 8 % konsernin kokonaisvaroista ja 18 % konsernin omasta pääomasta. PVO / TVO -osakkeet muodostavat pääosan taseen osoittamasta muiden osakkeiden tasearvosta.</p> <p>Määritellään PVO / TVO -osakkeiden käyvän arvon, Kemiran johto joutuu laatimaan mm. arvion</p> <ul style="list-style-type: none"> - PVO:n sekä TVO:n sähkön tuotantokustannuksista tulevaisuudessa, - Suomessa tulevaisuudessa toteutuvista sähkön markkinahinnoista, sekä - rahavirtojen diskonttaamisessa käytettävän diskonttokoron suuruudesta. <p>Käypään arvoon määritettyjen PVO:n ja TVO:n osakkeiden arvot voivat vaihdella merkittävästi mm. yllä olevien arvioiden muuttuessa.</p>	<p>Muiden osakkeiden käypiin arvoihin liittyvissä tarkastustoimenpiteissä hyödynsimme EY:n arvonmäärittäjäsiiantuntijoita, jotka avustivat meitä johdon käyttämien menetelmien, arvostuslaskelmien sekä laskelmiin sisältyvien oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa.</p> <p>Johdon käyvän arvon määrittelyssä tekemiä oletuksia vertasimme</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulkoisista tietolähteistä saatavaan arvioon sähkön tulevista tuotantokustannuksista, - ulkoisista tietolähteistä saatavaan arvioon sähkön tulevista markkinahinnoista Suomessa, ja - itse laskemaamme tulevien rahavirtojen diskonttaukseen soveltuvaan diskonttokorkoon. <p>Tämän lisäksi arvioimme kokonaisuutena johdon tekemien arvioiden asianmukaisuutta.</p> <p>Arvioimme myös tilinpäätöksessä muiden osakkeiden osalta esitettyjen liitetietojen riittävyttä sekä asianmukaisuutta.</p>

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidemme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 21.3.2019 alkaen kahden vuoden ajan.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Hallituksen toimeksiannosta annettavat lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittamien voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä, 10. helmikuuta 2021

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Ryttilähti
KHT